

ŞEHR-İ RAMAZAN

ÖZLÜCE NURETTİN TOPÇU KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ RAMAZAN YAYINIDIR

ORUÇLA ARIN VE GÜZELLEŞ!

Oruç, arınmaya açılan kapıdır. Muhasebesiz, arınma olmaz. Muhasebelerin özü ise devlet veya şirket muhasebesi değil, nefis muhasebesidir. Kişinin kendi nefisini, hesaba çekilmeden hesaba çekmesidir. Mü'minin kendi nefsinin muhtesibi olması; kendi nefsiyle beraber, diğer inananları da uyarma sorumluluğu taşıması ve onların uyarılarına açık olmasıdır.

A"raf sûresi 3. ayette şöyle buyruluyor: "Kendilerine (elçi, mesaj) gönderilen herkesi hiç şüphesiz hesaba çekeceğiz. Gönderilenlerin kendilerini de hesaba çekeceğiz." Yani peygamberler de yaptıklarının hesabını vereceklerdir; çünkü insanüstü bir tabiatları yoktur; mesela melek değildirler.

İslam, muhasebedir. Muhtesib, İslam toplumunun hem itikadî hem iktisadî denetçisidir. Ekonomide "emr-i bi'l-maruf ve nehy ani'l-münker" ile görevli kişidir. İlk muhtesib Hz. Muhammed'dir (sav). Bir seferinde pazar yerindeki simsarlara uğrayan Hz. Peygamber, onlara daha güzel bir isimle hitap ederek şöyle buyurdu: "Ey tüccar topluluğu! Alışveriş esnasında çokça yemin ve boş laf edilir; bunun için sadakaya sarılın!" Peygamber'in atadığı beş muhtesibin ikisi kadındı. Demek ki pazar yerlerinde çok sayıda kadın "tüccar" vardı.

Yukarıdaki örnekte, Hz. Peygamber'in simsarlara, onların hoşuna gidecek tarzda "Ey tüccar topluluğu!" diye seslenmesi önemlidir. Denetim, kibarlıkla kaynaşmazsa sonuç vermez. Haklılık, kabalığı haklılaştırır. Hesaba çekme "sözlerin en güzeli" ile yapılmalıdır. İmam Gazali, uygunsuz uyarıya güzel bir örnek veriyor: Halife Me'mun, minberde kendisini sert bir dille eleştirip kusurlarını sayıp döken hocaya şöyle der: "Haklı olabilirsin, fakat güzellikle konuş. Allah Teala senden daha hayırlı birini (Hz. Musa) benden daha kötüsüne (Firavun) gönderdiği zaman, ona şöyle buyurdu: "Varın da ona yumuşak söz söyleyin. Olur ki öğüt dinler yahut korkar." (Taha 44.)

Ramazan orucu Hicret'in 2. yılında ve üç aşamalı olarak farz kılındı. Resulullah Medine'ye geldiğinde, her aydan üç gün, bir de Aşure günü oruç tuttu. Sonra Allah ona orucu farz kıldı ve şu ayeti inzal buyurdu: "Ey inananlar! Oruç sizden öncekilere farz kılındığı gibi, Allah'a karşı gelmekten sakınasınız diye, size de sayılı günlerde farz kılındı. İçinizden hasta olan veya yolculukta bulunan, tutmadığı günlerin sayısınca diğer günlerde oruç tutar. Oruca dayanamayanlar, bir düşkünü doyuracak kadar fidye verir." Bu ayetten sonra dileyenler oruç tutuyor, dileyenler de düşkün bir kimseye yemek yediyor ve bunu orucun bedeli olarak yeterli görüyordu.

Sonra Allah başka bir ayet inzal buyurdu: "Kim gönlünden iyilik yaparsa o iyilik kendisinedir. Oruç tutmanız –eğer bilerseniz- sizin için daha hayırlıdır. Ramazan ayı ki onda Kuran –yol gösterici ve doğruyu yanlıştan ayırıcı belge olarak- indirildi. Sizden bu ayı idrak eden, onda oruç tutsun. Hasta veya seyahatte olan, tutmadığı günler sayısınca diğer günlerde tutsun." (Bakara - 183-185) Artık mukim (seyahatte olmayan) ve sıhhatli kimsenin oruç tutması gerekli bir hüküm haline geldi. Ancak hasta ve yolcu kimselere oruç tutmama ruhsatı tanındı.

Oruç, hicrettir. Her büyük dönüşüm bir hicretten sonradır ve oruç, insanın nefisini denetim altına almasında gerçek bir hicret etkisi yaratır. Oruçlu insan, sayılı saatler boyunca da olsa, Rabbine hicret etmiştir. "Eğer bilerseniz, oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır." Fidye sayesinde yoksul bir insanı sevdirseniz de, hicreti yaşamayan ruhunuz yoksul kalır. Ruh yoksulluğu, ekonomik zenginlik içinde de olsa, insanları mutsuz yapar. Yüksek maaş ve kazançlara rağmen, çoğumuz itiraf etmeliyiz ki kalplerimiz bir türlü yatışmak bilmiyor. Ana/Ata yurdumuz Cennete kavuşmanın formülü oruç ayetinde belirtilmiştir: "Oruç sizden öncekilere farz kılındığı gibi, Allah'a karşı gelmekten sakınasınız diye size de sayılı günlerde farz kılındı." Evet, Cennete kavuşmanın şartı, Allah'a karşı gelmekten sakınmaktır ve oruç, modern ekonomi diliyle söylersek, bu yolda insanoğluna sunulan en güçlü kaldıraçtır.

Mustafa ÖZEL

BİR AYET

Oruç sayılı ve belli günlerde tutulur. Ancak bu günlerde hasta olup veya yolculuğa çıkıp da oruç tutamayanlarınız, tutamadığı oruçları diğer günlerde tutar. Oruca dayanamayanlara ise, tutamadıkları her gün için bir fakiri bir gün doyuracak kadar fidye gerekir. Kim de, gönlünden koparak birden fazla fakiri doyurur veya fidye miktarını artırır, kendisi için daha hayırlı olur. Ama her şeye rağmen oruç tutmanız, bir bilerseniz, sizin için elbette daha hayırlıdır.

Bakara / 184. Ayet

BİR HADİS

"İslâm beş temel üzerine bina kılınmıştır: Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Resulü olduğuna şahitlik etmek. Namazı dosdoğru kılmak, zekâtı hakkıyla vermek, Allah'ın evi Kâbe'yi hacetmek ve Ramazan orucunu tutmak." (Buhârî, İmân)

ATİK-VALDE'DEN İNEN SOKAKTA

İftardan önce gittim Atik-Valde semtine,
Kaç def'a geçtiğim bu sokaklar, bugün yine,
Sessizdiler. Fakat Ramazan mâneviyyeti
Bir tatlı intizâra çevirmiş sükûneti;
Semtın oruçlu halkı, süzölmüş benizliler,
Sessizce çarşıdan dönüyorlar birer birer;
Bakkalda bekleyen fıkârâ kızcağızları
Az çok yakından sezdiliyor top ve iftarı.
Meydanda kimse kalmadı artık bütün bütün;
Bir top gürültüsüyle bu sâhilde bitti gün.
Top gürleyip oruç bozulan lâhzadan beri,
Bir nurlu neş'e kapladı kerpiçten evleri.
Yârab nasıl ferahlı bu âlem, nasıl temiz!

Tenhâ sokakta kaldım oruçsuz ve neş'esiz.
Yurdun bu iftarından uzak kalmanın gamı
Hadsiz yaşattı rûhuma bir gurbet akşamı.
Bir tek düşünce oldu tesellî bu derdime;
Az çok ferahladım ve dedim kendi kendime:
"Onlardan ayrılış bana her an üzüntüdür;
Madem ki böyle duygularım kaldı, çok şükür."
Yahya Kemal BEYATLI

12 MART SALI

İMSAK VAKTİ :05.50

AKŞAMİFTAR VAKTİ: 19.14